

การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหาร
ส่วนตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช

THE OPERATION OF CHILD DEVELOPMENT CENTERS UNDER JURISDICTION OF
THE SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS IN NAKHON SI TAMMART

วิชา ปรัชญา*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพรเรืองอ่อน**

นายกฤษา วีระพงศ์***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการศึกษา นักวิชาการศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลาจำนวน 57 คน และองค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือ จำนวน 8 คน รวมประชากรทั้งสิ้นจำนวน 65 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านงานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย และด้านงานส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\mu = 4.53$) รองลงมา คือ ด้านงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านงานการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ($\mu = 4.48$) ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\mu = 4.41$) และด้านบุคลากรมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\mu = 4.38$)

2. การสัมภาษณ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า

- 2.1 การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดประสบการณ์เรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน
- 2.2 งานบุคลากร ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนในการสรรหาบุคลากรร่วมกันเพื่อการดำเนินงานที่ชัดเจนในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด
- 2.3 งานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย อาคารสถานที่อยู่ในแหล่งเหมาะสมและปลอดภัย
- 2.4 งานวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร เป็นการอบรมเลี้ยงดูและการบูรณาการหลักสูตรร่วมกันในการจัดประสบการณ์

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

** คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

*** ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนท่าศาลาประสิทธิ์ศึกษา

2.5 งานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน สนับสนุนให้ทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน

2.6 งานส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย การปฏิบัติงานระหว่างหัวหน้าศูนย์ ครูผู้ช่วยและเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กมีการประชุมแลกเปลี่ยนทัศนคติในการทำงานให้เกิดประสิทธิผล

ABSTRACT

The purposes of this study were to examine the operations of Child Development centers under the jurisdiction of Subdistrict Administrative Organizations (SAO) in Nakhon Si Thammarat.

The research of this totaling 65 persons included SAO chief executives, deputy chief executives, SAO chief administrators, directors of the division of education, education/ technical officers, heads of child care development centers, and teachers. Of which, 57 were from Thasala Subdistrict Administrative Organization, and 8 from Tha Rue Subdistrict Administrative Organization. The respondents were asked to respond to a set of questionnaires, and the data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way ANOVA Analysis of Variance.

The findings revealed that

1. The overall perception of the operations of child care and development centers under the subdistrict administrative organizations in Nakhon Si Thammarat were found to exist at a high level ($\mu = 4.47$). When each area was considered, it was found that Buildings and Grounds, Environment, and Safety, together with Early Childhood Networking Promotion were found to exist at the highest level ($\mu = 4.53$), followed by Technical/Academic Affairs and Extracurricular Activities, and Participation and Support from All Sectors ($\mu = 4.48$), Management of Child Care/Development Centers ($\mu = 4.41$), and Personnel ($\mu = 4.38$)

2. Interview results of the implementation of the Child Development Center, under the Tambon Administrative Authorities in Nakhon Si Thammarat are as follows.

2.1 Regarding the Management of Child Development Centers, four areas of learning experience and development were provided.

2.2 In the area of Personnel Support, the administrators worked together in recruiting personnel, set clear directions for effective running the child development centers, and to provide effective measures to boost the morale of the personnel.

2.3 Building and ground and environmental safety. The establishments are located in suitable and safe location.

2.4 Academic and curricular/learning activities. Academic and childrearing/developing activities are fully integrated.

2.5 Regarding community support and participation, the centers work closely with and are supported by the local communities.

2.6 Regarding promotion of networking for early childhood development, heads of the centers, teachers, and Child Development Center Network meet regularly to exchange ideas and experience for effective running of the child centers.

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไว้ในหมวด 5 แผนนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 4 แผนนโยบายด้านศาสนา สังคมการสาธารณสุข การศึกษาและวัฒนธรรม มาตรา 80 (3) และ (4) รัฐต้องดำเนินการตามแผนนโยบายฯ ดังนี้ (3) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (4) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนาและเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมกันและสอดคล้องกับนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 6 ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจรรยาบรรณและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2546 : 2) การพัฒนาการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย นับได้ว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากเพราะเป็น การส่งเสริมพัฒนาการเพื่อให้เด็กได้พัฒนาไปพร้อมๆ กันในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และความสำคัญของเด็กปฐมวัยว่าเป็นวัยที่สำคัญที่สุด สำหรับพัฒนาการของชีวิตมนุษย์ สิ่งใดที่เด็กได้รับสติปัญญาอย่างแท้จริง (เยาวพา เตชะคุปต์. 2542 : 2) และเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางถึงประสบการณ์และเรียนรู้ในช่วง 5 ปีแรกของชีวิต จะส่งผลต่อการวางรากฐานที่สำคัญต่อบุคลิกภาพของเด็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดการศึกษาปฐมวัยหรือก่อนประถมศึกษาเป็นหน้าที่ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับโอนสถานที่ดูแลเด็ก อายุระหว่าง 3 - 5 ปี และให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของส่วนราชการอื่น ได้แก่ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิด กรมการศาสนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมการพัฒนารวมศูนย์ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (เด็ก 3 ขวบ) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งศูนย์พัฒนาเด็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเองทั้งหมดเรียกว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเป็นการกระจายโอกาสให้ประชาชนผู้ปกครองได้รับบริการเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2547 : 1 - 8)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์ และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ ให้เด็กเล็กมีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เด็กเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่า และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อ การพัฒนาประเทศชาติในอนาคต การพัฒนาเด็กให้ได้รับความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จึงนับเป็นภารกิจสำคัญที่หน่วยงานซึ่งรับผิดชอบจะต้องตระหนักและให้ความสนใจ เพื่อให้การพัฒนาเด็กเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และเหมาะสมกับวัย ดังนั้นการดำเนินงานและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงมีความแตกต่างกัน มีความหลากหลาย ทั้งในด้านโครงสร้าง อาคาร สถานที่ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จึงได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น เพื่อให้การดำเนินงาน เป็นระเบียบ มีมาตรฐาน มีคุณภาพตามหลักวิชาการ ซึ่งได้กำหนดมาตรฐานไว้ 6 ด้าน ได้แก่ 1) งานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) งานบุคลากร 3) งานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย 4) งานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) งานการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และ 6) งานส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. 2553 : 1 - 2)

จากการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว จึงมีผลให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากกรมการพัฒนาชุมชน สปช.กรมการศาสนาและตั้งเอง ถ่ายโอนมาอยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งหมด 395 ศูนย์ใน 137 องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ ซึ่งมี 2 องค์การบริหารส่วนตำบลด้วยกัน คือ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 6 ศูนย์ ได้แก่ 1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางตง 2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสระบัว 3) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดท่าสูง 4) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมัสยิดยามาลุดดีน 5) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมัสยิดทุ่งสูงบน และ 6) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหน้าทับ และองค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือ จำนวน 2 ศูนย์ ได้แก่ 1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพังสิงห์ และ 2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองหนอง ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับการถ่ายโอนความรับผิดชอบ มีหน้าที่อย่างยิ่งในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปอย่างมีระบบ มีมาตรฐานและมีคุณภาพตามหลักวิชาการ ดังนั้นการบริหารจัดการให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงต้องประกอบด้วยการทำงาน ได้แก่ 1) งานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) งานบุคลากร 3) งานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) งานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) งานการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และ 6) งานส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (มาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. 2553 : 1-2) และการถ่ายโอนความรับผิดชอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นอกจากจะดำเนินงานตามมาตรฐานที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดไว้แล้ว การที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีมาตรฐานและมีคุณภาพได้นั้น ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีแนวทางการปฏิบัติตามมาตรฐาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถดำเนินงานให้มีคุณภาพได้มากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ทราบว่าการดำเนินงานอยู่ในระดับใด ต้องปรับปรุงและพัฒนาในด้านใดเพื่อในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในชุมชนของตนเองให้มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานต่อไป

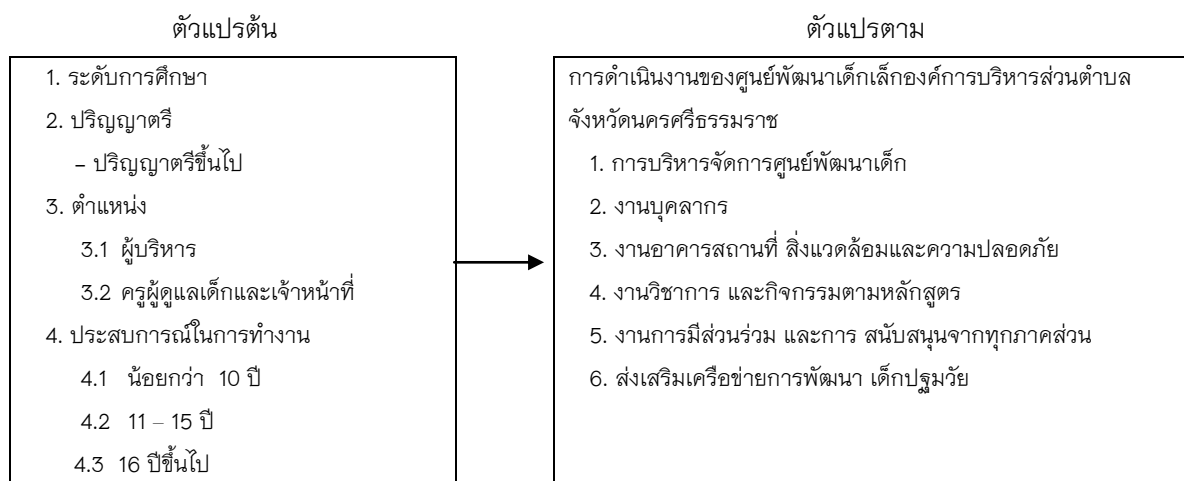
ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจการศึกษาคำแนะนำของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างมาก เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งในช่วงชีวิตตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ขวบเป็นช่วงเวลาที่สำคัญและไม่สามารถย้อนกลับได้ ผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรให้ความสำคัญในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน และเพื่อนำผลจากการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับประกอบการพิจารณา ส่งเสริมและปรับปรุงการดำเนินงานบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพต่อไป

ความมุ่งหมาย

เพื่อศึกษาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีกรอบแนวคิด มุ่งเน้นการปฏิบัติของผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช มี 6 งาน ตามมาตรฐานการดำเนินงานของการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ซึ่งประกอบด้วย ขอบข่ายการดำเนินงานใน 6 งาน ได้แก่ 1) การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) งานบุคลากร 3) งานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย 4) งานวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร 5) งานการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และ 6) งานส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (มาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. 2553 : 1-2) ดังในภาพประกอบ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นายกองค้การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการการศึกษา นักวิชาการศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา จำนวน 57 คน และองค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือ จำนวน 8 คน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร จำนวน 65 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ คือ

1. แบบสอบถามของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับปฏิบัติตามการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยศึกษาตามกรอบแนวคิดการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้ง 6 มาตรฐาน ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) โดยถามเกี่ยวกับ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช กรอบแนวคิดการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ทั้ง 6 มาตรฐานการดำเนินงาน ดังนี้

1. การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. งานบุคลากร
3. งานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
4. งานวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร
5. งานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน
6. งานส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีลักษณะเป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับดำเนินงานของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับ การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราชประกอบด้วย

1. การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. งานบุคลากร
3. งานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
4. งานวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร
5. งานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน
6. งานส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

การสร้างเครื่องมือ

1. แบบสอบถามผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา

1.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร ตำรา แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

1.2 สร้างแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมเนื้อหาตามกรอบแนวคิดทั้ง 6 ด้าน

1.3 การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถามโดยเสนอเครื่องมือดังกล่าวให้กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความพ้องของคำถามกับคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย และนำผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดไปคำนวณหาค่าดัชนีความพ้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย (Index of Congruence หรือ IOC) ได้ค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.87

1.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิเสนอประธานกรรมการและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไขก่อนนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

1.5 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้กับบุคลากรที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัย จำนวน 30 คน และนำผลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ ครอนบาค (Cronbach, 1984 : 160 ; อ้างถึง พิเชิต ฤทธิ์จรูญ, 2554) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.92

1.6 นำแบบสอบถามไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร ตำรา แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาตามกรอบแนวคิดทั้ง 6 ด้านโดยใช้คำถามแบบปลายเปิด (Open ended question)

2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้พัฒนาไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิการหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) เชิงเนื้อหาโดยเสนอเครื่องมือดังกล่าวให้กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความพ้องของคำถามกับคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย และนำผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดไปคำนวณหาค่าดัชนีความพ้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย (Index of Congruence หรือ IOC) โดยแปลความหมายของคะแนน ดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและทางไปรษณีย์โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบ แล้วรวบรวมกลับ
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์
4. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ แปลผล และนำเสนอผลการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เมื่อผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ผล ดำเนินงานของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับ การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช จากการตอบแบบสอบถามโดยมีนัยสำคัญ ดังนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป) นำมาหาค่าความถี่ และร้อยละ

1.2 ข้อมูลจากการตอบแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป นำมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เกณฑ์การแปลความหมายการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครศรีธรรมราช ของเบสท์ (Best. 1963 : 204 – 208) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00	ระดับการปฏิบัติ มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50	ระดับการปฏิบัติ มาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50	ระดับการปฏิบัติ ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50	ระดับการปฏิบัติ น้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50	ระดับการปฏิบัติ น้อยที่สุด

2. วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับ การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราชจากการสัมภาษณ์โดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอในรูปความเรียง (Description) ตามลำดับ 6 งาน ของขอบเขตเนื้อหาที่กำหนดไว้

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครศรีธรรมราช มีประเด็นที่ได้นำมาสรุปผล ดังนี้

1. ผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านงานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย และด้านงานส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.53$) รองลงมา คือ ด้านงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านงานการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.48$) ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.41$) และด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.38$)

2. ผลจากการสัมภาษณ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครศรีธรรมราช มีดังนี้

- 2.1 ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดประสบการณ์เรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน
- 2.2 งานบุคลากร ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนในการสรรหาบุคลากรร่วมกันเพื่อการดำเนินงานที่ชัดเจนในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด
- 2.3 งานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย อาคารสถานที่อยู่ในแหล่งเหมาะสมและปลอดภัย
- 2.4 งานวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร เป็นการอบรมเลี้ยงดูและการบูรณาการหลักสูตรร่วมกันในการจัดประสบการณ์
- 2.5 งานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน สนับสนุนให้ทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน
- 2.6 งานส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย การปฏิบัติงานระหว่างหัวหน้าศูนย์ ครูผู้ช่วยและเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กมีการประชุมแลกเปลี่ยนทัศนคติในการทำงานให้เกิดประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ผลจากวิจัยการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อโรงเรียนต่างๆ ดังนี้
- 1.2 จากผลการวิจัยที่ได้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรนำข้อมูลที่ได้ไปวางแผนเพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการติดตามการนำผลการดำเนินงานมาปฏิบัติในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่นๆในจังหวัดนครศรีธรรมราช

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ประสานมิตร, 2553.
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ประสานมิตร, 2547.
- กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542.
- กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ.หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : เอ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์, 2544.
- เยาวภา เตชะคุปต์. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด, 2542.
- สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ. คู่มือการ อบรมเลี้ยงดูเด็กระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542.
- สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2555.